

MINISTERUL FINANTELOR

Nr. 726834 / 16.05.2023

APROB

Klaus Werner IOHANNIS
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

MEMORANDUM

De la: Adrian CÂCIU, Ministrul Finanțelor

Marius-Constantin BUDĂI, Ministrul Muncii și Solidarității Sociale

Virgil Daniel POPESCU, Ministrul Energiei

Tánczos BARNA, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

Ligia DEÇA, Ministrul Educației

Avizat: Sorin-Mihai GRINDEANU, Viceprim-ministru
Ministrul Transporturilor și Infrastructurii

Kelemen HUNOR, Viceprim-ministru

Bogdan Lucian AURESCU, Ministrul Afacerilor Externe

Marian-Cătălin PREDOIU, Ministrul Justiției

Temă: - aprobarea negocierii Acordului de împrumut (Cea de-a doua finanțare programatică pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă), în valoare de până la 650 mil. USD (echivalent), dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și a semnării acestuia; și acordarea împuternicirii de semnare ministrului finanțelor

Prin Memorandumul nr. 727305/9 iunie 2022, anexat, au fost aprobate, printre altele, negocierea și semnarea acordului de împrumut (Primul program pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), precum și acordul de principiu pentru contractarea celui de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare, în valoare de până la 500 mil. USD (echivalent).

În baza acestui Memorandum, la data de 19 iulie 2022, a fost semnat Acordul de împrumut dintre România și BIRD, aferent primei finanțări programatice pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă (DPL1), în valoare de 600 mil. EUR, ratificat prin Legea nr. 312/2022. Odată cu acesta, în cadrul finanțării programatice, a fost semnat și Acordul privind asistența financiară nerambursabilă dintre România și BIRD, acționând în calitate de administrator al Fondului BIRD pentru Soluții Inovatoare privind Bunurile Publice Globale, în valoare de 24,2 mil. USD.

În prezent este în curs de contractare cel de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă (DPL2).

Pe parcursul pregătirii acestuia, Banca și-a exprimat disponibilitatea de a majora suma împrumutului DPL2, până la 650 mil. USD (echivalent), propunere acceptată de partea română, având în vedere nevoile actuale de finanțare.

Împrumutul este destinat finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare.

Din punct de vedere al termenilor și condițiilor financiare, împrumuturile acordate de BIRD sunt competitive și mai flexibile decât celelalte instrumente alternative de finanțare existente pe piața financiară internațională, contribuind la limitarea costurilor aferente portofoliului de datorie publică.

Conform actualei politici de cost a BIRD aplicabilă acestui tip de împrumut, maturitatea medie poate ajunge până la 12 ani de la data contractării, din care o perioadă de grație de până la 5 ani, în funcție de opțiunea aleasă, iar dobânda se bazează pe o rată de referință (bazată în prezent pentru împrumuturile în euro, pe rata EURIBOR la 6 luni, plus o marjă variabilă¹).

Potrivit specificului, împrumuturile de tip DPL reprezintă atât o sursă avantajoasă de finanțare a deficitului bugetului de stat și/sau de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, cât și un instrument care sprijină implementarea unor măsuri de reformă menite să asigure sustenabilitate fiscal-bugetară.

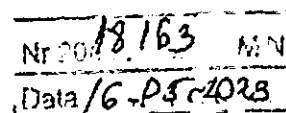
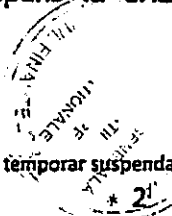
Contractarea acestora este condiționată de:

- adoptarea unor acțiuni de reformă, care se convin cu finanțatorul și care trebuie îndeplinite anterior demarării negocierii; și
- menținerea unui cadru de politici macroeconomice corespunzător.

Matricea de acțiuni aferentă DPL 2 a fost convenită între părți, cu ocazia contractării DPL 1 și cuprinde în principal acțiuni asociate reformelor urmărite în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, precum și gestionării actualei crize umanitare, fiind grupate pe doi piloni, după cum urmează:

- consolidarea incluziunii și administrării fiscale, care include acțiuni în principal în domenii cum sunt: acțiuni de răspuns la criza umanitară, eficientizarea cheltuielilor și reforma fiscală; și

¹ Potrivit Acordului de împrumut de la BIRD, marja fixă este temporar suspendată

- sustinerea decarbonizării și rezilienței climatice, care include în principal acțiuni în domenii cum sunt: energia regenerabilă, creșterea eficienței energetice a clădirilor și domeniul păduri.

Potrivit calendarului actual, DPL 2 este planificat a fi aprobat de Comitetul Directorilor Executivi ai Băncii la sfârșitul lunii iunie 2023. Pentru a permite încadrarea în acest calendar este necesar ca negocierea documentelor juridice aferente împrumutului să se desfășoare în perioada imediat următoare, dată până la care toate acțiunile aferente DPL 2 să fie îndeplinite în integralitate.

Pe parcursul pregătirii împrumutului DPL2, urmare evaluării stadiului acțiunilor preliminare asociate acestuia, convenite inițial, a fost identificat un potențial risc de neîndeplinire în timp util a unor dintre acestea, ceea ce a condus la necesitatea înlocuirii cu acțiuni alternative, astfel cum sunt prezentate în matricea anexată (Anexa nr. 1).

Cea mai mare parte a acțiunilor prioritare aferente DPL2, astfel cum sunt prezentate în matrice, sunt îndeplinite în integralitate, în prezent fiind în curs de clarificare cu BIRD, elementele legate de evidențele prin care se justifică îndeplinirea acestora.

Cu toate acestea, una dintre acțiunile aferente DPL2 în sectorul de energie, respectiv acțiunea 8.ii)² referitoare la aprobarea cadrului legislativ privind înființarea Fondului Național pentru Investiții în Eficiență Energetică, este în curs de realizare de către Ministerul Energiei. Având în vedere stadiul și pașii legali care trebuie parcurși pentru aprobarea actului normativ inițiat de Ministerul Energiei în acest sens, există un potențial risc de neîndeplinire a acestei acțiuni până la negocierea împrumutului, respectiv până la 24 mai 2023³. În condițiile în care riscul se materializează și acțiunea în cauză nu va fi îndeplinită, pentru respectarea calendarului de negociere și respectiv de aprobare a împrumutului de către Comitetul Directorilor Executivi ai Băncii, astfel cum a fost discutat cu echipa BIRD, partea română va propune Băncii, pe parcursul negocierii, eliminarea acestei acțiuni din cadrul programului de împrumut sau înlocuirea cu o acțiune alternativă (deja îndeplinită⁴), sub rezerva acceptării de către Bancă a propunerii părții române și a faptului că în acest caz există riscul unei diminuări de către Bancă a sumei împrumutului.

Termenii financiari aferenți DPL2 pentru care partea română a optat, luând în considerare politica de cost actuală a finanțatorului, sunt:

- **valuta împrumutului:** împrumutul va fi contractat în euro, echivalentul în euro al valorii împrumutului fiind, astfel cum este prevăzut în proiectul Acordului de împrumut, 591,9 mil. EUR, calculat conform politicii BIRD⁵. Totodată, valoarea finală a împrumutului va fi convenită cu BIRD cu ocazia negocierii, în funcție de progresul la nivelul acțiunilor și de elementele convenite pe parcursul negocierii, astfel cum este menționat mai sus, situație în care valoarea prevăzută în Acordul de împrumut se va actualiza în mod corespunzător, după caz;
- **maturitatea și graficul de rambursare al împrumutului:** o maturitate de 12 ani, din care 5 ani perioadă de grație, rambursarea urmând a fi realizată în rate egale semestriale, după perioada de grație;

² prevăzută atât în Anexa 1 a Acordului de împrumut, cât și în matricea de politici

³ termen final estimativ de negociere

⁴ ca acțiune alternativă, ar putea fi schema de ajutor de stat având ca obiectiv Sprijinirea investițiilor în construirea de capacități pentru producția de hidrogen verde în instalații de electroliză (Ordinului Ministrului Energiei nr. 653/2022) sau alte măsuri similare deja îndeplinite de partea română

⁵ cursul de schimb EUR/USD calculat de BIRD, valabil în ultima zi a lunii anterioare lunii în care are loc negocierea. Valoarea prevăzută în proiectul acordului de împrumut fiind calculată pe baza cursului EUR/USD din 30 aprilie 2023, sub rezerva faptului că negocierile se vor finaliza până la finele lunii mai

- rata de dobândă: dobândă variabilă cu marjă variabilă⁶, cu posibilitatea conversiei ulterioare potrivit politicii băncii;
- datele de plată: semestrial și anume la data de 15 aprilie și 15 octombrie ale fiecărui an;
- pentru a facilita gestionarea prudentă a datoriei generată de împrumut, se menține posibilitatea recurgerii la conversia parțială sau totală a împrumutului tras atât din perspectiva valutei prin posibilitatea conversiei acesteia, cât și din perspectiva tipului de dobândă prin posibilitatea conversiei dobânzii, potrivit politicii standard a finanțatorului.

Potrivit politicii sale de cost, Banca percepe un comision inițial în valoare de 0,25% aplicat la suma împrumutului, plătit în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Acordului sau anterior efectuării tragerii din împrumut, oricare dintre acestea intervine prima, precum și un comision de angajament de 0,25% p.a. aplicat la suma netrasă din împrumut, plătit semestrial.

Plata serviciului datoriei publice aferent împrumutului, respectiv rambursarea capitalului, achitarea dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumutului se asigură conform legislației în vigoare privind datoria publică, prin mecanismul aferent finanțărilor rambursabile contractate de Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor în vederea finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale.

În perioada martie - mai 2023 părțile au purtat o serie de discuții tehnice, inclusiv pentru clarificarea documentelor juridice aferente împrumutului, respectiv:

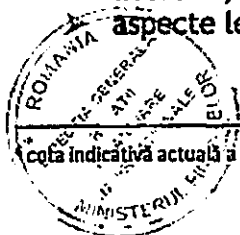
- proiectul Acordului de împrumut dintre România și BIRD (Anexa nr. 2 la prezentul);
- Scrisoarea pentru politici de dezvoltare aferentă DPL2, document specific acestui instrument de finanțare, care face referire la evoluțiile macroeconomice recente, precum și la măsurile de reformă întreprinse de partea română în domeniile respective (Anexa nr. 3 la prezentul);
- documentul de program (care detaliază elementele privind programul pentru politici de dezvoltare, inclusiv matricea de politici aferentă).

Delegația română participantă la discuțiile tehnice a fost alcătuită din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, precum și ai ministerelor de resort/entităților cu atribuții în ceea ce privește acțiunile de reformă care fac obiectul împrumutului. Totodată, au avut loc consultări și cu alte instituții de profil pentru clarificarea unor elemente prevăzute în aceste documente, inclusiv a unor elemente legate de indicatorii de rezultat.

Textul documentelor aferente împrumutului, astfel cum au fost transmise de Bancă în vederea negocierii, reflectă elementele discutate și convenite între părți pe perioada pregătirii programului pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă.

Ca urmare, pe parcursul negocierilor planificate a avea loc în perioada imediat următoare se are în vedere, în principal, confirmarea/reconfirmarea elementelor deja agreeate, astfel cum sunt menționate în prezentul Memorandum și în documentele anexate și după caz, clarificarea unor elemente tehnice cum ar fi:

- elemente legate de transmiterea/prezentarea spre aprobare Comitetului Directorilor Executivi ai BIRD a documentelor negociate aferente împrumutului;
- termenul de intrare în vigoare a împrumutului, respectiv 180 de zile de la data semnării Acordului, pentru a permite părții române parcurgerea pașilor legali privind ratificarea acestuia;
- aspecte legate de valoarea finală a împrumutului, conform elementelor de mai sus;

Coeficientul indicativ actualizat a marjei fiind 0,54%

- formulările aferente acțiunilor preliminare (prevăzute inclusiv în Anexa 1 a Acordului de împrumut) pentru a fi în conformitate cu documentele care probează îndeplinirea acestora și condițiile concrete de îndeplinire a acestora;
- clarificarea acțiunii 8.ii) în funcție de stadiul acesteia la data negocierii și după caz eliminarea acesteia sau înlocuirea cu o acțiune alternativă (deja îndeplinită), astfel cum este menționat mai sus, pentru a permite continuarea procesului de contractare a împrumutului;
- aspecte legate de descrierea programului, respectiv a acțiunilor de reformă avute în vedere, precum și a indicatorilor de rezultat asociați acestora.

Din partea României, la negocieri vor participa reprezentanți ai MF, precum și după cum va fi necesar, ai ministerelor de resort/entităților cu atribuții în ceea ce privește măsurile de reformă propuse în cadrul seriei de împrumuturi, delegația fiind condusă de MF, în calitate de împrumutat.

Considerăm că eventualele elemente/clarificări suplimentare care ar putea interveni vor fi în linie cu elementele de mandat prezentate mai sus și nu vor conduce la modificări de fond ale textului Acordului de împrumut, precum și ale celorlalte documente aferente programului, față de formele anexate și respectiv față de elementele de mandat ale părții române.

Pentru a permite încadrarea în calendarul de aprobare de către Comitetul Directorilor Executivi ai Băncii a DPL 2, respectiv 30 iunie 2023, potrivit politicii finanțatorului partea română trebuie să confirme acestuia aprobarea documentelor negociate, până la data de 25 mai 2023. Încadrarea în acest termen și astfel finalizarea procesului de contractare în cel mai scurt timp va asigura părții române posibilitatea accesării sumelor împrumutului în cursul anului 2023, conform necesităților de finanțare.

Pe cale de consecință, având în vedere necesitatea parcurgerii etapelor interne în regim de urgență pentru a permite încadrarea în calendarul de contractare menționat mai sus și luând în considerare faptul că Acordul de împrumut astfel convenit între părți nu va conține diferențe substanțiale de fond față de forma anexată și respectiv a elementelor de mandat prezentate în acesta, a fost elaborat prezentul Memorandum, conform prevederilor art. 16 alin. (1) al Legii nr. 590/2003 privind tratatele, prin care se propune aprobarea negocierii și a semnării Acordului, într-o singură etapă.

După semnare, Acordul de împrumut va fi ratificat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări.

Față de cele de mai sus, propunem:

- aprobarea negocierii Acordului de împrumut (Cea de-a doua finanțare programatică pentru politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă), în valoare de până la 650 mil. USD (echivalent), dintre România și BIRD și a semnării acestuia; și acordarea împuternicirii de semnare ministrului finanțelor.

